

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Johannes Ewalds samlede skrifter

Citation: Ewald, Johannes: "Johannes Ewalds samlede skrifter", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 165. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ewald03val-shoot-idm140321581347936.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

DEN ANDEN HANDLING

Skue-Pladsen er uforandret ligesom den var i den første. Raphael, som endnu bevogter Kundskabets Træ og Irmiel, som er kommet tilbage fra de høye Egne aabne denne Handling.

IRMIEL

Jeg hørte Herrens Røst, da saae mit skarpe Øye,
Al-Godhed kiæmpende med Rædsler i det Høye. -
I Dag er Dommens Dag. -

RAPHAEL

Du Adams ømme Ven
Saae dens Nødvendighed. -

IRMIEL

Ja.

RAPHAEL

Og at frygte den? -

IRMIEL

Et Bud! - et Øyeblik - o Tanke! - mueligt fælde
Den salige - min Ven - om Adam skal det gielde! -
Nu skielve Klipperne og see det bange Dyr,
Som løber hid og did og veed ey hvad det flyer! -
Af Havet stiger Skræk. - I Vesten seer jeg Torden,
Som venter Almagts Vink at sønderknuse Jorden. -
Bag Bierget ulmer Skræk - ak Adam! - ak min Ven! -

RAPHAEL

Men nyelig skabt! - en Lov! - mon han vil bryde den? -

IRMIEL

Ret! - nyelig skabt - en Trøst! - thi kunde han forglemme 166
Sin Skabers Røst saa snart og trodse Magtens Stemme? -
Hvor evig god er Gud i al sin Majestet,
Som viser hvad ham bør, før han vil fordre det? -
Som med Velgierninger først kiøbte Mandens Hierte,
Som skabte selv hans Bøn, og alt hvad han begierte;
Og da hans heele Siæl endnu var fuld af Gud -
Ney, ney han bryder ey det allerførste Bud! -
Men om hans høye Siæl først hærdet ved at byde
Uventet hørte Bud og maatte selv adlyde. -
Da mueligt - da maaskee - men hvilken Muelighed,
Som - ak! - som er endnu, som aldrig fattes Sted? -
Den rædselfulde Dag! -

RAPHAEL

Og om din Adam vilde
Af egensindig Lyst, af Overmod forspilde
Det som ey røves ham, og om han med Foragt
Forkastede sin Gud og trodsede hans Magt?

IRMIEL

Ak! om - det kan han ey - Ney -

RAPHAEL

Og hvorledes falde? -

IRMIEL

Han kunde -

RAPHAEL

Vilde du ham da din Adam kalde? -

Den som fortørner Gud, kan nogen elske den? -

IRMIEL

Ey elske ham, som god, men - ynke ham som Ven.
Og om et hastigt Bud med et tilbage tager
Det, som han elsker høyt - en Ting, som meest behager;
Hvor farlig er den Strid imellem Lyst og Pligt? -
Maaskee hans største Lyst. -

167

RAPHAEL

Dit Venskab frygter sligt. -
Har Irmiel forglemt, at Godhed selv befaler? -

IRMIEL

Dog fandt de viise Skræk i Aandens mørke Taler. -
Selv Dommens store Aand, som talte Mørkets Sag,
Og alle Magterne skialv ved det Ord i Dag! -
Med Vrede svarte han: »Jeg vil, jeg skal forbyde,
»At Satan selv maae see, om de min Røst adlyde? -
Og neppe var det sagt, før Raab og huule Skrig
Steg op fra Fængslerne og Kiæmpen rørte sig. -
Da bad jeg - Urim bad - og alle stærke bade
Mod Mørket - »Ærens Gud! - den onde som vi hade! -
»Mon han skal trodse os og din Velsignede? -
Men Herrens Rædsel var paa alle Magterne. -
Al-Godheds Omsorg selv er Farens visse Skygge. -
Hvor rædsom er den Ting, som Gud vil forebygge? -
Hvor Almagt hielper ey? -

RAPHAEL

Hans egen Kraft! -

IRMIEL

Men hør,
Hvad Ildens grumme Aand fortalte Mørket før! -
Min Frygt - en Andelse, som gjorde mig uroelig -
Hvad du vil kalde det, drev mig til Vredens Boelig. -
En rædsom Taushed var i Dybet - og jeg saae
Af-Grundens Tienere i Kreds om Moloch staae. -
Høyt brølte Ildens Aand - som Stormen var hans Tale. -
»Ild! - skreg han - »Røg af Blod fra skyggefulde Dale! -
Og Helvede gav Agt - Man troer at han kan see
De Ting, som forestaaer igiennem Flammerne. -
Han soer ved Hævnens Hav og ved de grumme Luer, 168
Da ellers Frekthed selv for disse Navne gruer;
»At Fængslet aabnedes og at en mægtig Aand
»Foer ned fra Himmelen, at løse Mørkets Baand.
»Og at den nye Planet, som Mennisket beboede
»Blev mørk - At Skræk og Død i Glædens Skygger groede -
»Kamp med den Hellige! - men Mørkets Kiæmper vandt! -
Saa hørte jeg han skreg, da Ild og Skrig forsvandt. -
Men Raab, som Raab til Krig foer over alle Huuler,
Hvori Hevngierrighed sig ellers frygtsom skiuler. -
Den bittre Klage taug for Buldret af de Raab,
Hvorned Fortvivlelsen udbredede sit Haab. -
Hvad om Forføreren?...

RAPHAEL

Guds Stemme skal han høre! -
For Viisdom er det Synd at lade sig forføre. -
Og hvilken Aand kan see, om den adlyder Gud,
Som seer og hører kun Velgierning, Magt og Bud? -
Gav Guds Retfærdighed ey Valget stærke Skranker;
Al-Godhed, synlig Magt, og ordentlige Tanker? -
Men fleere gav han ey; og overtrædes de,

Faldt den forsætlig fra, som faldt ved Fristelse.
Hvor mange tusinde faldt for den strænge Vrede,
Som ey forledte selv, men loed sig kun forlede? -
Mon Herren knuser dem, og elsker Mennsker,
Fordi de mueligt blot ey veed hvad Ondskab er? -
At den uskyldige, som gjør hvad Gud befalte,
Foragtede hans Bud ifald en anden talte,
Er mueligt - Straffet Synd beholdt en evig Ret,
Som tvinger Dommeren endog at prøve det. -

IRMIEL

Men den Forbandede!...

RAPHAEL

Hvem uden den fortabte,
Vil friste Herrens Ven og myrde den han skabte? -
Du Herre Herre mærk hans Ondskab og min Bøn, 169
Og giv hans Villie den fulde Giernings Løn! -

IRMIEL

Og du Al-Godheds Gud, fornem hvad jeg begierte! -
Læg dobbelt Viisdoms Kraft i Dag i Mandens Hierte! -
Oplys ham, at han seer, at du er ene Gud,
Som hersker over alt og foreskriver Bud! -
Og naar min Røst er høyt i Strid med Mørkets Sønner;
Da skal du høre den og mærke mine Bønner! -
Og holde Adam fast med en usynlig Magt;
Og fra din Throne selv skal Frelse blive bragt! -
En fremmed Følelse! -

(Der høres Torden langt borte.)

RAPHAEL

Jeg hører alt - Han kommer. -
Jeg hører høye Trin af en almægtig Dommer. -
See Soelen flyer hans Gang og Himlen skiuler sig! -
O Gud! - saa gik du før; da Aander flyede dig! -

(Manden lader sig see imellem Træerne.)

IRMIEL

Men seer du ey min Ven, som udaf Skoven iiler? -

RAPHAEL

Din Gud velsigne dig! -

IRMIEL

Uskyldige, du smiler -
Ak! - vidste du? - i Dag! - Ak Herre Herre hør! -
Byd ham at leve steds! -

RAPHAEL

Og handle som han bør! -

RAPHAEL forsvinder. - Fredens Engel gaaer bag nogle Træer for at høre Mandens Tanker. - Adam, som alt er kommet nærmere frem paa Skue-Pladsen, udtrykker efter nogen Taushed sine Tanker paa følgende Maade. En salig Glæde - Gud! - Jeg følte disse Tanker. -
Og skjønt hin mørke Høy, skjønt Biergene var Skranker
For Videnskab om alt, saa føder det jeg seer
En Hob - og hvilken Hob af Gisninger til meer? - 170
Sæt Synet selv til Maal! - Lad første Skygge være
En Grændse for min Magt og Grændse for min Ære! -
O Nok! - o meer end nok! - Jeg er - jeg har - jeg veed. -
Men fly e min Siæl et Svælg af bundløs Muelighed! -
Da først et halv-mørkt Rødt fra hine grønne Høye
Af-brød en evig Nat og aabnede mit Øye;
Da skimtede jeg mig - Stolt saae jeg rundt omkring,
Mæt af mig selv og glad ved Skyggerne af Ting. -

Da Bæk og Flod og Skov, uvidendes om eder
Bortsank min glade Siæl i spæde Mueligheder,
Og drukken af mit Haab saae jeg kun Haab og mig,
Og troede, at jeg var fuldkommen lykkelig. -
Mit Liv var Drøm endnu - Men strax en Ild frembryder,
Som majestetisk sig op over Høyen skyder. -
Da voxte Verdner op - min Siæl blev doppelt klar;
Da Tanker viiste at, og Soelen hvor jeg var. -
Da var en ujævn Rad af glimrend-hvide Stene,
Og Skovens mørke Grønt mit Øyes Lyst allene. -
O Godhed raabte jeg, og Godhed svarede
En Røst fra høye Træer og Røst fra Klipperne.
Hvor henrykt saae jeg ham; som førend jeg begierte,
Gav Hiertet denne Lyst, og gav mig selv et Hierte? -
Jeg følte, men jeg taug, til Godhed gav det Mod,
At raabe Gud! - min Gud! - min Skabere var god! -
Jeg bad om Evighed, for evig at betragte
Dal, Klippe og mig selv - Men Gud! - og du som bragte
Mig til den søde Egn, hvor Soelen bliver ved
At vise hvert et Trin en nye Lyksalighed! -

En usædvanlig Klarhed sees over Biergene i Østen, og den udbreder sig meer og meer over Eden. Manden synes en Tid-lang at forundre sig herover. Endelig siger han: Men denne Dag! hvor stoer? - endnu den allerstørste! 171

Meer taus, end Herrens Dag! - meer herlig end den første! -
Alting fremviser sig - Alting vil være seet -
Og Dagens Lys stoed op med større Majestet. -
Meer heftig end i gaaer slaaer Lærken høy e Triller;
At jeg maae høre den, og mærke hvad den spiller. -
Naturen bryster sig og viser al sin Pragt;
Og selv dens mindste Deel vil raabeførst: Betragt! -
Saa voxer Jordens Glands. -

Nogle Stemmer, som raabe tre gange Hellig, og som bliver afbrudte ved stærke Tordenslag lader sig høre over Herrens Bierg. Adam bliver meere opmærksom og siger: Men hører jeg de Stemmer, Dem som forkynde Gud? - Den Røst, som jeg fornemmer! - Mandinden sagde før, at usædvanlig Lyd... Men i Naturens Lov er al Forandring Dyd. -

Alting bliver stille igjen, men Soelen synes at ville skiule sig bag mørke og truende Skyer. Adam raaber efter nogen Taushed: Kun du o mørke Skye, som svækker Lysets Straaler, Flye! - Ligner det ey den, som ingen Skygge taaler? - Og trættedes den Lyst at stirre paa dets Gang, Om Bækkens Rislen taug og Lærken ikke sang? - Om ey den lille Urt, som saa fortryllend lugter; Om hine høye Træer; og om de søde Frugter Ey var; - Om Hiertet ey fandt søde Følelser; - Og Siælen ey var stolt ved Tanken, at den er. - Men Gud! - Jeg er - jeg veed - og Glæden som jeg finder, Er ingen flygtig Vind, som blæser og forsvinder. - Og roelig seer min Siæl, at Skygger slettes ud; Thi Øyet saae mig selv, og Hiertet følte Gud. - I Intets tause Nat og førend jeg begierte; Før Hiertet kiendte Gud og før jeg havde Hierte Mon da mit Intet bad, at komme sig ihu? - Hvem overtalte dig, Algodhed, uden du? - Gud! - da jeg ikke var - men Svælg af mørke Dage! - 172
Min Siæl omfavner sig og tør ey see tilbage. -
Da kiendte ingen mig - Hvem ønskede mit Liv? -
Hvem agtede mit Støv, før Godhed sagde: Bliv? -
Da blev det - og til Mig - til mig, som seer og kiender,
Og som af Kiærlighed til den Al-Gode brænder;
Og som er viis og glad, og som har Gud til Ven. -
O Gud! - din Godheds Magt! - hvo kan begribe den? -
Lad større Skabninger med et ublandet Øye
Beskue Thronens Ild og stirre paa den Høye! -

Men Seraph øyner ey Al-Godheds Grændse der,
Hvor før et Intet var og nu en Adam er. -

EWA,
(*synger bag paa Skue-Pladsen.*) Her ved den rislende Bæk - Her under Skyggerne;
Her vil jeg prise den evige. -

ADAM
Mandinden lover Herren. - Vinde hvifter sagte! -

EWA
Her i det klare Speyl - Her vil jeg glad betragte
Guds Ære - Mandens Fryd - Naturens Under - Mig! -

ADAM
Men jeg vil prise den, min Fryd, som skabte dig. -
Jeg trettede med Gud - Skal jeg da ene være
Min Skabere din Priis og Tolken af din Ære? -
Og om de prise dig, blev jeg uroelig ved,
Hvem kiender mig, min Siæl og min Lyksalighed? -
Hvor yndig parres dog de kiælne Turtel-Duer? -
Saa talte jeg og fandt, at ubekjendte Luer
Optændtes i min Siæl, og mit bespændte Bryst
Blev varmt af uvis Drift og af uroelig Lyst.
Men du, jeg veed ey hvad, som rørtes i mit Hierte,
Og Tvivl, som blandede Suk, Længsel, kiælen Smerte,
Blant søde Følelser, som Haab og Tillid fandt,
I lignede den Vind, som blæste og forsvandt! - 173
Min tankefulde Aand blev uformærkt fornøyet
Ved Skygger som fløy bort - og strax opmuntres Øyet
Ved en lykkelig Røst. -

EWA,
(*som kommer med en uroelig Hastighed ind paa Skue-Pladsen.*) Min Adam kom at see,
Hvor hurtig alle Dyr flyer under Skyggerne! -
Fra Klippen skinner Ild, som Øyet neppe taaler;
Dog brænder den ey heed, som Himmel-Lysets Straaler. -
Jeg sang Mandindens Sang, da jeg med et fornam
Et Vær, som reiste sig fra Østen...

Tre stærke Tordenslag forkynde Guds besynderlige Nærværelse, og strax derpaa lader Eloah, den store Engel, som taler i hans Navn, sig see i Skyerne, i en Skikkelse, som kommer overeens med hans majestetiske Embede.

ADAM
Det er ham. -
Hør Buldret af hans Gang! - hvor rædsom er hans Torden? -
Gud!

ELOAH,
(*i Skyerne.*)

Adam! -

ADAM
Det er Ham - Og Herren er paa Jorden.

EWA
Han er forfærdelig, saa naadig som han er. -

ADAM
Iil, bed i Skyggerne! - men jeg vil blive her. -

(*Ewa gaaer og Adam bliver ved allene.*) Rædsomme Herlighed, at tale med den Høye! -

ELOAH,
(*i det han nedlader sig paa Jorden.*) Men den retfærdige fandt Naade for hans Øye.

ADAM,

(forundret.) Hvad taler denne Aand? - og hvad betyder det? -
Hvad er Retfærdighed? - og hvad at handle ret? -

ELOAH

Hvad nøysomt uden Knur i sine Skranker bliver,
Og følger Reglerne, som Almagt foreskriver. -

174

ADAM

Men hvilken Lov? - hvad Maal? -

ELOAH

Retfærdig uden Bud
Og salig uden Maal er ingen uden Gud. -
Mærk at Uvidenhed og mægtig Drift indskrænker
Siælløse Dyr! - Men du, hvis Siæl fornuftig tænker. -

ADAM

Jeg bæver. -
ELOAH

Adam mærk den Herre Herres Ord! -

Det tordner første Gang. Adam falder paa Knæ og Eloah tier nogle Øyeblik. Jeg skienkte dig dit Liv, en
Siæl og denne Jord. -
Jeg skabte selv din Bøn og Ønsker i dit Hierte,
Og jeg opfyldte alt og meer end du begierte. -
Den Stund du kiender det og kommer mig ihu,
Skal ingen være stor og dyrebar, som du.
Fremdeeles siger han, min Stemme bygte Jorden;
Mon jeg ey knuser den med Røsten af min Torden? -
Jeg talte i min Harm og Soele sluktes ud -
See! - Himle fly e min Røst! - Jeg Herren jeg er Gud! -

Det tordner anden gang, og der høres en Stemme, som raaber: Hellig, Hellig, Hellig er Herren vor Gud og
han er allene værdig, at tage Magten og Æren og Herredømmet i Himmelen og paa Jorden.

ELOAH,

(*efter at have taugt noget.*) Leer var du i min Haand, o Mand, som Himlen ærer,
Som frem for tusinde mit Væsens Aftryk bærer! -
Blant Støvet laae du skiult, da jeg fremkaldte dig. -
Mon det er alt for stort om du adlyder mig? -
Saa hør da Herrens Bud: Jeg skienkte eder Livet,
Og af min milde Haand er alting eder givet:
Kun denne er min Pagt: At røre hvad i vil;
Allene Kundskabs Træ skal høre Herren til! -
Den Dag du seer mit Træ og af dets Frugt begierer,
Da frygt min grumme Harm, frygt Ilden, som fortærer! -
Og om du smagte den; da brød du Herrens Bud. -
Da døer du Døden - Mærk! - Jeg Herren, jeg er Gud! -

175

*Det tordner tredie gang og en Stemme raaber Hellig, Hellig, Hellig er Gud og hans Domme ere
retfærdige; hvorpaa en anden Røst svarer: Væ dem, som overtræde hans Befalninger! - Under disse
Raab, som blive afbrudte med bestandig Lynild og Torden, svinger Eloah sig i Veiret, og paa hans Vink
følger Raphael. De efterlade dem en hellig Glands og blive først usynlige paa Toppen af Herrens Bierg.
Adam som betragter alt dette med en hellig Forundring og en dyb Taushed, reiser sig først op efter at
alting er forbi og udbryder saaledes: Lov skee den evige! - Magt, Herlighed og Ære
Er Herrens - Han er Gud, og adlydt bør han være! -
Er Jorden ikke hans? - og om han toeg min Siæl,
Hvo tør bebreide ham: Det gjør du ikke vel? -
Ey smage denne Frugt! - Har jeg havt Lyst at smage? -
Hvor got at Almagt ey vil fordre meer tilbage? -
Hvor naadig var han ey, at han det selv forbød,
Som mueligt uden ham, alt havde vært vor Død? -
Forskrækkelige Frugt! - at døe! - her skialv mit Hierte -*

Ifald jeg havde spiist, og om jeg nu begierte -
Da blev mit Øye mørkt - og dette som jeg seer
Blev mørkt - og Siælen sov - og Hiertet sloeg ey meer. -
Min Gud! - tør Skabningen oplade sine Læber? -
Er dette Træes Natur saa dannet at det dræber? -
Og hvorfor er det skabt? - Men det tilhører Gud -
Hvi spørger da min Siæl om Aarsag til hans Bud? -
Men var det ey din Røst, elskværdige Mandinde? -
Du er - og ak min Siæl! - Lad Glædes Taarer rinde! -
Hvor got? Thi var du det, som Skaberen forbød,
Hvor tungt var da mit Valg imellem Liv og Død? -
Kom! - kom! - Din høye Siæl skal lære at adlyde! -
Hør Budet og den Straf! - men Gud! - hvorledes byde? -
Mit ømme Hierte slaaer - nu frygter Munden sig,
Først ved det Ord at døe - ak! - er hun dødelig? -
Du, som min Siæl har kiær, hvi stirrer du saa nøye? -
Hvi gaaer du tankefuld? - og Mørkhed i dit Øye? -

176

EWA

Jeg følte Herrens Magt og min henrykte Aand
Har seet at Verdner faldt ved Vinket af hans Haand. -
Jeg bad i Skyggerne, da usædvanlig Torden
Bortrev mig, som det loed, langt bort og bag ved Jorden. -
Der saae jeg slemme Ting - Ild var, hvor Luften er,
Og Ilden vrимlede med grimme Skabninger. -
Og alle græd - men ey, som dine Taarer rinde,
Naar du omfavner din lyksalige Mandinde. -
Ey som vort kiæle Suk opløfter os til Gud,
Thi Graaden hvinede og Sukket brøltes ud. -
De bad til Skaberen - men Gud! - de bad om Vrede,
Og spottede hans Gunst og alt hvorom vi bede; -
Da saae jeg grumme Slag og Skræk og andet meer,
Hvoraf vort Øye her endnu slet intet seer. -
Det gresselige Syn! - Jeg havde lukt mit Øye,
Da jeg fornå en Røst, som raabte fra det Høye:
»Her seer du Vredens Sted! - Mandinde kom ihu,
»At alle disse var lyksalige som du! -
Da vaagnede min Aand- Gud! - skabte Godhed Pine? -
Men leve Skabninger, som ey kan kaldes dine? -
Hvi dannede du dem? - Ak! - vor Lyksalighed
Maaskee kan flyttes bort og hen til Vredens Sted. -

ADAM

Den kan - men Gud er god. -

EWA

Hvormed kan vi fortiene
Hans Godhed meer end de? - Hvi elskes vi allene? -

ADAM

Utalte tusinde udraabe: Gud er god -
Den mindste Ting er skabt, at gøres vel imod. -
Men hør en Lov! -

EWA

O Mand! - hvor yndig er din Stemme? - 177
Tael! - at jeg maae! - men Gud! - ney aldrig kan jeg glemme! -
Al-Godhed er saa stræng! - kom Adam, kom og siig
Et Ord, et lifligt Ord, som kan fornøye mig! -
Fortæl mig Godheds Lov! -

ADAM

Hvert Øyeblik kan vise
Den samme Godheds Spor i Ting, som tause prise
Vor Skabere - du seer af tusind' ædle Spor

At vor Velgiørere var ey allene vor. -
Selv det umælende, som vel paa Gaven skjønner,
Men ey paa Giveren; som ønsker uden Bønner,
Og mættes uden Tak; selv dem kom Gud ihu;
Thi er det mindste Mid ey mæt og glad, som du?

EWA

Men hvad Lyksalighed? - kan de begribe - finde? -
Ah! - slaar dit Hierte saa? - Lad Glædes Taarer rinde! -
Smiiil! - kiekke Løve - tael! - og hæv dig op til mig,
Og siig, at du som jeg er Gud og Manden lig! -
Ney! -

ADAM

Men en mættet Drift og steds opfyldte Sandser,
Og den Uvidenhed, hvorved alt Ønske standser
Giør dem lyksalige i roelig Nøysomhed. -
De ønske, seer og faae det beste, som de veed. -
Det glad ved stille Roe - hiint stolt af Moed og Kræfter
Veed intet større Got, ey meer at længes efter. -
Hvem saae vel dig med Frygt og hvem adlød mit Bud,
Om Orm og Elephant var Lignelser af Gud? -
Deel ud med lige Maal! - Giv Middet Ørnens Vinge,
Lad Ørnen Seraph lig, sig op til Thronen svinge! -
Da faldt det Fortrin bort som nu Seraphen har,
Men Middet blev ey da meer nøysomt end det var. - 178
Ney! - Nok og Nøysomhed, den Skabnings fæ leds Glæde,
Gav Herren til et Skiæl, som ingen overtræde -
Alviis var Godheds Lov - Bemærk det stolte Dyr,
Som hist i høye Spring igiennem Busken flyer! -
Han reiser Takkerne, og naar han vender Øyet,
Er han i Farten selv ved Byrdens Vægt fornøyet. -
Nu stilles han igjen af en uventet Elv
Og holt imens han drak et Øye med sig selv. -
Glad ved en mættet Drift, stolt af det Mod han føler,
Fornøyet med sig selv, seer han sig om og brøler. -
Han troer ey at en Fugl sang meere sødt end han,
Og ønsker ey at see hvad Ørnen øyne kan. -
Har Hunden bedre Lugt og Løven større Kræfter;
Da kiender han det ey og længes ey derefter. -
Muldvarpen, gnavende i Jordens sorte Skiød
Troer ey, som Fuglen troer, at Druens Saft er sød;
Den nøyes med sit Muld. - Hin, som i Floden leger,
Misunder Fuglen ey de skyggefulde Eger. -
Og Ormen selv, som seer kun sligt et Støv og sig,
Seer Støvet an for smukt og sig for lykkelig. -

EWA

Mæt - roelig - nøysom - glad - og hvad er meer tilbage? -
Men Frygt! - det stærke Dyr er farligt for det svage -

ADAM

Og her var Godhed viis - Thi hvilket Dyr er skabt,
Som reent er værgeløst, som steds maae give tabt? -
Hvor stærk er Løven ey? - men see! - den lille Flue
Tør trodse Dyrets Moed - Forgiæves vil den true -
Den spæde Fiende leer, og mærk hvor uforsagt
Den sværmer, stikker, slaar og skiemter med dens Magt! -
Min Løve, skiul din Harm og taal at den dig gnaver,
Som drukken af Triumpf af al sin Fare raver! - 179
Ja gode Skabere! - hvor stoer? - hvor viis? - hvor god,
Er Verdens Orden ey? - du veite Kraft med Mod -
Du deelte Magt og List - du grovst det Hul som bringer
Et Mid i Sikkerhed og du gavst Fluen Vinger. -
Du bygte Sneglens Huus; - O ædle Lige-Vægt
I Verden og i Støv. - I mig og Myrens Slægt! -
Tilbed o Jord den Gud, som veite da han skabte,

Og bød, at ey Natur sig i Naturen tabte! -
Som under Ordens Lov uddeelte nok til hver,
At ingen ønsker meer end det han har og er! -

EWA

Og jeg vil prise ham, som i sin vise Orden
Har sadt stoer over stoer og os til størst paa Jorden! -
Hvor lykkelig er jeg! -

ADAM

Hvor got at Fuglen med
Kan quiddre, klukke, slaae om sin Lyksalighed! -
Hvor lifligt falder den og stiger høyt og falder
I søde Triller bort! - Ah! Yndige du kalder
Henrykt din Skaber god og søger ved at slaae,
At tvinge Skoven til at sige ligesaa! -
Foren dig da min Røst med al Naturens Stemme! -
Lad Skov og Bierg og Skye min høye Lyd fornemme! -
Cherubens glade Chor, skal mærke paa min Sang,
Naar Godheds Lov fra mig mod andre Verdner klang! -
Da sende Himlen selv et naadigt Svar tilbage! -

En Torden rulder langsom fra Herrens Bierg over Haven. Imidlertid falder Adam og Ewa paa Knæ, saaledes at de omfavne hinanden. Den reeneste og saligste Glæde tindrer i deres Øyne. Naar det er forbi staaer de op og Adam rækker sin høyre Haand op imod Himmelen og siger med en stor Heftighed:
Men om - Ja Jehovah - om stolt uskiønsom Klage! -
Om - men Umuelighed! - om jeg forglemte dig,
Og ene aldrig mæt var utaknemmelig; 180
Da døde jeg Døden! - Skræk! - men meer! - byd at jeg taber
Din Godhed! - at jeg dør og hades af min Skaber! -
Da visne Græs og Skov! - da slukkes Lyset ud! -
Da buldre Tordner ned fra Hævnen og fra Gud! -
Da skal jeg døende - da skal mit brystne Øye
See Skræk og Had i Gud og Rædsler i den Høye. -
Skræk for de mindste Ting - for Støv! - for Ormens Tand! -

EWA,

(*kiælen.*) Og jeg skal smertefuld erindre mig min Mand! -

Det tordner atter, men stærkere end før, hvorpaa Adam vender sig mod Mandinden, og siger til hende med en Mine som fordrer hendes Samtykke. Vær Nøysomhed en Lov som ingen overtræde! -

EWA,

(*i det hun giver Adam Haanden.*) Ja Adam! -

ADAM,

(*i det han rekker Hænderne op imod Himmelen.*) Ja min Gud! -

Det tordner tredie gang og mange glade Stemmer lade sig høre.

EWA,

(*efter nogen Taushed.*) O Følelser! -

ADAM

O Glæde! -

EWA

Men Adam kiender du de smukke Skabninger,
Som glæde sig med os og veedst du hvem det er? -
Ak! hvor jeg elsker dem! -

ADAM

Troer du at dette Øye
Kan see Guds Almagts Maal og oversee den Høye? -
Han skabte tusinde, fuldkomne, meer end vi,
Som har en anden Egn at love Herren i. -
Hvem saae de salige, de stærke Myriader? -
Hvem talte vel din Hær o Evigheders Fader? -

Ak! - denne Jord! - en Plet! -

181

EWA,
(*af sides.*) Jeg er ey stor som før.

ADAM,
(*som hører det.*) Hvad tabte du? -

EWA
En Drøm. -

ADAM
Da er du som du bør. -
Men om det er en Ting, en Eyendom du taber...

EWA
Hvorledes? -

ADAM
Den er tabt -

EWA
Hvem toeg den da? -

ADAM
Din Skaber. -

EWA
Og hvilken? - ak min Siæl! - oplys mig! - om det er -
Jeg svimler i et Svælg af slemme Gisninger. -
Ak! om det var min Mand! -

ADAM
Og om? -

EWA
Ney Godheds Kilde
Vil ey bedrøve mig - min Gud! -

ADAM
Og om han vilde? -

EWA
Da var han Skabere - men Adam! -

ADAM
Ney vor Gud
Er stræng i Dom og Straf men naadig i sit Bud. -
Seer du det høye Træ, hvis underlige Frugter...

EWA
Som seer saa deyligt ud - det som saa yndigt lugter? -

182

ADAM
Det...

EWA
Jeg besaae det før - først før - naar er det skabt,
Og hvad? -

ADAM
Kun dette Træ - kun dette har du tabt. -
Kundskab paa got og ont - den Frugt af disse
Greene -

EWA,
(*noget nedslaget.*)

Er en Fuldkommenhed, som - fattedes allene.

ADAM,
(*heftig.*) Men skielv! - det er den Frugt, som Herren dig forbød, -
At røre den er Gift, at smage den er Død. -

EWA
Død! - og just dette Træ? -

ADAM
Den Skabere, som sørger
For Soele-Kredses Gang, fornærmes naar man spørger
Om Aarsag til hans Bud - Nok at han vil det ey! -
Og hvem tør sige Ja, naar Herren siger Ney? -

EWA
Min Siæl ophøyer sig. - Ak! Glædes Taarer flyder! -
Min Sang skal prise ham, som intet meer forbyder! -
Dig min Lyksalighed, dig vil jeg synge om! -
Men Synet selv skal flye for Herrens Helligdom! -

De gaaer begge Haand i Haand op imod Irmiels Grotte, men de vender sig strax om, som om de havde forglemt noget, og Mandinden begynder at synge:

Tid kan blotte Floders Grunde,
Havets Svælg kan øses ud. -
Men ey Evigheder kunde
Tømme dig algode Gud. -
Stierner taltes, men dit Alt,
Godhed, bliver aldrig talt.

183

ADAM

Soelen hjælper spæde Poder
Med en Faders Omhu frem.

EWA

Jorden, Blomsters ømme Moder,
Deeler Liv og Kraft med dem.

BEGGE

Men Guds Godhed og hans Ord
Skabte Blomster, Soel og Jord. -

ADAM

Da mit Intet blev og tænkte
Var jeg henrykt ved mit Bliv. -
Men den Gud som Livet skænkte,
Gav mig og et saligt Liv. -

BEGGE

Til vort Intet har han lagt
Viisdom, Hellighed og Magt.

EWA

Naar mit Længsel-fulde Øye
Tindrer af en hellig Brand,
Vil jeg knæle for den Høye,
Som forbandt mig med min Mand.

BEGGE

Gud! - hvor sødt har ey din Haand
Knyttet os i evigt Baand? -

ADAM

Urandsagelige Skaber! -

EWA

O Bundløse Godheds Hav! -

BEGGE

Siæl og Sands og Vid sig taber
I det gode, som han gav. -

EWA

God i Gaver! -

184

ADAM

God i Bud! -

BEGGE

Evig, evig gode Gud! -

ENDE PAA DEN ANDEN HANDLING